

Дев'ятикласники із Романова – на шляху до форуму дитячої демократії

На фото: команда «Ми – законотворці!» Романівського ліцею № 1: Іван Паламарчук, Олександра Вручинська, Юрій Ремша, Марта Мичківська, Іван Багінський, Олена Башинська та їхній науковий керівник Леся Миколаївна Верніцька

Віктор Першко

Можливо, хтось із наших читачів з іронією сприйматиме цю інформацію, однак вона має бути цікавою для багатьох романівчан (жителів селищної ради).

Насамперед тому, що саме команда учнів-дев'ятикласників із Романівського ліцею № 1 зареєструвалась і пройшла конкурсний відбір для участі у Всеукраїнській імітаційній грі «Ми – законотворці». Нині гра триває, і романівська команда входить до п'ятірки навчальних закладів Житомирщини, які досі продовжують участь у грі і мають шанси на підсумковому її етапі взяти участь у Всеукраїнському форумі дитячої демократії.

Гра «Ми – законотворці!» стартувала у жовтні 2024 року після оголошеної інформації, поширеної Освітнім центром Верховної Ради України, про старт

квест-гри серед учнівської молоді України. Станом на сьогодні учасники гри, зокрема команда із шести дев'ятикласників Романівського ліцею № 1, виконують завдання із складання петиції як документа, що передуватиме законодавчій ініціативі та початку роботи над законопроектом. Суть петиції, яку склали учні із Романова, – законодавчі гарантії надання житла для переселенців, що змушені були покинути окуповані рашистськими загарбниками території України. Одним із важливих аспектів, на якому наголосили у своїй петиції майбутні законотворці із Романова, є врахування потенціалу існуючого житла, яке може бути придатним для проживання так званих тимчасово переміщених осіб. Таке житло є не стільки у житловому фонді українських міст, скільки у сільській місцевості, де неважко віднайти житлові приміщення, в яких ніхто не живе. Однак чіткої законодавчої регламентації щодо потенціалу житлового фонду у сільській місцевості в Україні досі немає. І якщо до недавнього часу (до лютого 2022 року) на

гальної необхідності у такій паспортизації житла, яке з певних причин не експлуатується, не було, то сьогодні такі процеси і завдання є очевидними. Адже лише на кошти закордонних благодійників, які допомагають біженцям та переселенцям із отриманням даху над головою, проблему не вирішити. І загалом, збудувати житло для кількох мільйонів тимчасово переміщених осіб у ситуації, коли Україна всі ресурси мобілізує для потреб фронту і ЗСУ, є неймовірно складним і малореалістичним для виконання завданням.

Тепер, коли петиція складена, її автори та ініціатори мають зібрати на підтримку 250 підписів юнаків та дівчат віком від 14 до 17 років. Завдання – не з легких, якщо врахувати, що команда юних законотворців із Романова складається з шести осіб. Проте робота над збором підписів на підтримку «романівської» петиції активно триває, і, на думку юних законотворців, вони її успішно виконають.

Стосовно того, наскільки юні законотворці знають основні засади діяльності місцевих органів влади, то цього разу Всеукраїнська

імітаційна гра «Ми – законотворці» не висуває певних завдань щодо діяльності депутатів місцевих рад та виконкомів сільських (селищних) рад. Однак юні законотворці прагнуть зрозуміти особливості тих завдань, які стоять не лише перед найвищим органом державної влади в Україні, але й перед органами місцевого самоврядування. Тому вже у найближчих планах команди «Ми – законотворці!» є зустрічі із активістами молодіжної ради при Романівській селищній раді, а також із депутатами Романівської селищної ради та працівниками її виконавчого апарату. Це така собі

Із «полісянами» грали на рівних, а «Квару» подолали із «сухим» результатом

с. 5

«Етновир на Виспі»-2025: підготовка вже стартувала!

с. 4

І попри все – «Життя прекрасне»!

с. 4

програма-максимум, яка дозволить ліцеїстам із 9-Б класу Романівського ліцею № 1 (науковий керівник Л. М. Верніцька) мати початкову уяву про систему органів влади в Україні. Звісно ж, Верховна Рада України – це вершина законодавчої діяльності у нашій державі, однак і органи місцевого самоврядування мають величезне значення та вплив на повсякденне життя більшості українців.

На завершення цих рядків зауважимо, що команда учасників Всеукраїнської імітаційної гри «Ми – законотворці!» із Романівського ліцею №1 станом на сьогодні має усі шанси стати учасником форуму дитячої демократії як підсумкового етапу цікавої і важливої для суспільства гри. Про участь юних романівчан у форумі, а також про підсумки Всеукраїнської імітаційної гри «Ми – законотворці!» наша газета обов'язково розповість.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

Підтримай свободу слова!

ПЕРЕДПЛАТИТИ

на 1 місяць - 30,00 грн,
на 3 місяці - 90,00 грн,
на 6 місяців - 180,00 грн

У найближчому поштовому відділенні!

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

Жінки в бізнесі: все більше українок беруться за власну справу

Більшу частину нових ФОПів в Україні відкривають жінки.

Окрім того, і серед директорів українських підприємств жінок також більше з року на рік. Йдеться не лише про традиційні «жіночі» галузі – освіти, розваг чи туризму, а й про IT та будівництво. Центр громадського моніторингу та контролю розповідає детальніше.

61% нових ФОПів відкривають жінки

Якщо у січні 2022 року кожен другий новий ФОП відкривали жінки, то зараз частка таких бізнесів становить 61%. Як йдеться у дослідженні YC.Market, станом на кінець минулого року в Україні було 2,3 млн ФОПів, з яких 1,1 млн припадало на жінок (48,1%).

Для порівняння, у 2020 році загальна кількість ФОПів становила 1,9 млн, з яких на жінок припадало 0,9 млн (46,1%). Тож за п'ять років загальна кількість ФОПів збільшилася на 330 тис., або 17,1%, а кількість жінок-підприємниць – на 200 тис., або 22,5%.

Найбільше бізнесів українки відкривають у великих містах і економічних центрах. Київ, Дніпропетровська, Львівська, Харківська та Одеська області лідирують за кількістю жінок, які зареєструвалися як ФОП. А у деяких регіонах жінки становлять більше половини всіх ФОПів. Це Хмельницька, Волинська та Кіровоградська області. Українки найчастіше створюють бізнес у галузі послуг, освіти та виробництва одягу.

Жінки очолюють кожен третій новий бізнес

За даними Опендатабот, в Україні більше жінок і серед керівників компаній, нині вони очолюють 449 тис. бізнесів. Це майже кожна третя компанія. І від початку повномасштабного

вторгнення частка жінок-директорок стабільно зростає.

Нині українки-керівниці переважають у галузі освіти – 70% жінок на чолі компаній, державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування – 58%, мистецтва та розваг – 58%, туризму – 57%.

Навіть у IT-галузі, яку традиційно вважають чоловічою, все частіше на чолі нових компаній стають українки: за рік таких бізнесів стало більше на 69%. На 25% побільшало очільниць бізнесу у сільськогосподарській сфері та на 17% – у компаніях, що займаються будівництвом.

Вплив війни

Війна залишила свій відбиток на економіці країни. За три роки повномасштабного російського вторгнення в Україні зареєстрували 763 тис. нових ФОПів, але одночасно 685 тис. бізнесів закрились. Найбільше нових підприємств з'явилося у Києві, Дніпропетровській та Львівській областях. Водночас у регіонах, що розташовані поблизу бойових дій, їхня кількість значно зменшилась.

На Житомирщині спостерігається подальше зниження рівня захворюваності ГРВІ, проте епідпоріг ще перевищено на 39%

показник на 100 тис. населення

667,2 1 016,2

Перевищує середньообласний рівень захворюваності в Бердичівському та Житомирському районах

Мапа: Лутай Тетяна • Джерело: ОЦКПХ • Створено за допомогою DataMapper

На 12 тижні епідсезону 2024/2025 років з гострих респіраторних вірусних інфекцій у Житомирській області продовжується подальше зниження рівня захворюваності.

Всього в період з 17 по 23 березня зареєстровано 9473 хворих, що на 1888 випадків менше, ніж минулого тижня (-17%).

Показник на 100 тисяч населення становить 802,9, перевищує епідемічний поріг на 39% та відповідає високому рівню інтенсивності епідемічного процесу.

Зниження захворюваності відбувається як серед дитячого населення (-13%), так і серед дорослих (-21%).

Зниження захворюваності відбувається в усіх 4-х районах області. Показники на 100 тисяч населення, що перевищують середньообласний рівень захворюваності, залишаються у Бердичівському та Житомирському районах.

Захворюваність на COVID-19 залишається на спорадичному рівні. За 12 тижнів зареєстровано 1 випадок захворювання.

Фахівцями епідеміологами ОЦКПХ продовжується робота з епіднагляду за ГРВІ, в т. ч. моніторинг за застосуванням протиепідемічних заходів в дитячих колективах. Обмежувальні заходи в організованих дитячих колективах запроваджуються локально, залежно від епідемічної ситуації. Всього з 17 березня запроваджені обмежувальні заходи в 12 школах, 76 окремих класах Житомирської області.

Джерело: Житомирський обласний центр контролю та профілактики хвороб

Держпродспоживслужба закликає бути обережним при купівлі м'яса

Від початку 2025 року на Житомирщині було зафіксовано 6 випадків африканської чуми свиней (АЧС).

Житомирське міське управління ГУ Держпродспоживслужби повідомляє, що три випадки АЧС було виявлено у диких свиней, добутих під час ліцензійного відстрілу в мисливських угіддях ТОВ «УТМР» на території Кур-

ненської, Пулинської та Новогуїнської територіальних громад. У зв'язку з цим на мисливські угіддя накладено карантин. Ще три випадки захворювання підтвердили у свійських свиней, після чого на територіях домоволодінь власників провели прибирання та дезінфекцію.

Окрім загрози поширення АЧС, у Житомирі зростає кількість скарг від громадян щодо продажу несвіжого м'яса свійських тварин у продуктових магазинах міста.

Держпродспоживслужба рекомендує громадянам уникати придбання м'яса без відповідних супровідних документів, не купувати продукцію, що реалізується в неналежних умовах, а також утримуватись від придбання м'яса та м'ясопродуктів у несанкціонованих (стихійних) місцях торгівлі.

Герою – пам'ять і шана, а нащадкам – символ і орієнтир!

14 березня 2025 року у мереживі щоденних новин з'явилася інформація про присвоєння звання «Герой України» льотчику-винищувачу ВПС України.

Згідно з указом Президента України найвищу нагороду від своєї держави отримав полковник Олексій Месь. Пілот із бойовим псевдо «Мунфіш», який загинув зранку 26 серпня 2024 року, відомий ледь не кожному українцю як перший пілот, що освоїв славнозвісний американський F-16, а після прибуття в Україну після навчання в Данії якраз Олексій Месь першим серед українських пілотів піднявся на F-16 для відбиття чергової, але кратно підсиленої ракетно-дронові атаки рашистського звіра. Прикро і нестерпно боляче визнавати, що якраз найкращий український пілот-ас першим загинув у момент повітряної катастрофи, яка сталася на фініші ворожого обстрілу української території, коли здавалося, що все найгірше вже позаду.

Сьогодні від того серпневого ранку минуло вже чимало часу, який в умовах війни, багатьох її драматичних подій неймовірно спресований і насичений динамікою неймовірної сили і швидкості. Сьогодні, коли Олексій Месь удостоєний найвищої нагороди нашої держави, про нього згадують у багатьох містах і містечках нашої країни, де він навчався, служив, воював. Безумовно і найпершим чином загиблого героя згадують у Шепетівці – місті його

дитинства, де й досі живуть його батьки і рідні брати і сестра. Безумовно, його згадують **однокашники із Харківського військового університету ім. Кожедуба**, де Олексій Месь здобував професію військового льотчика. Його знову згадали його бойові побратими у **Луцьку**, звідки він піднявся у свій останній бойовий виліт. Але є ще одне місце в Україні, де Олексій залишив про себе найсвітлішу пам'ять і де його загибель відізначалася неймовірним болем у душі та серці найріднішого дідуся й бабусі. Це селище Миропіль, це оселя родини Дацюків, у яку під самий смерк

спекотного літа 2024 року увірвалася приголомшлива звістка. Важко знайти слова співчуття, які могли б загоїти страшенно болючу душевну рану сім'ї Дацюків, що втратила сина-сокола і видатного військового фахівця. Сьогодні не лише Миропіль, але й і вся Житомирщина щиро співчуває рідним і близьким загиблого ще одного Героя України, який у свої 30 років поклав своє ім'я, свій чин воїна-захисника немеркнучою славою.

Безумовно, Олексій Месь відтепер залишиться навки у пам'яті сучасників лише молодим, завзятим, сповненим по-

чуттям безмірного служіння матері-Україні та українському народу. Ми повинні пам'ятати, ще краще – усвідомлювати і розуміти витoki і життєві джерела того величного героїзму, яким поклав своє ім'я тридцятирічний підполковник, мужній і високопрофесійний пілот, прекрасна людина. Оглядаючись назад, у роки дитинства, юності, курсантської пори і стрімкої військової кар'єри Олексія, неважко вглядіти той величний моральний знаменник, на якому ґрунтувалося його життєве кредо, його моральні імперативи, яких він суворо дотримувався. Насамперед – це титанічна працездатність, дивовижно притаманна кращим синам і донькам України. Бажання вчитись, пізнавати нове і сокровенне, бути близьким і відчувати своїм дитячим і юнацьким еством правдиве нутро своїх працюючих і водночас незбагненно талановитих предків – ось складові його натури, його моральних чеснот і його величній честі воїна-захисника рідної землі. Сьогодні, коли висока нагорода і звання Героя поєднані із іменем нашого земляка Олексія Месь, ми маємо бути свідомими того життєвого подвигу, який він вчинив. Так, він не був першим, кого мати-Україна удостоїла найпочеснішої державної відзнаки, однак життєвий приклад Героя України пілота Олексія Месь має бути для нас світочем і моральним орієнтиром. Власне кажучи, як і імена тисяч наших братів і сестер, батьків, чоловіків, що покляли своє життя задля щасливого майбутнього своєї землі і своєї держави. **Чесць і слава їхньому ратному подвигу і невмируща пам'ять на багато років.**

Виплати зимової єПідтримки завершені: українці отримали ще 703 млн грн

Уряд завершив виплати Зимової єПідтримки за заявками в Дії та через банки-партнери.

Ще 703 млн гривень допомоги отримали українці за заявками, поданими з 13 по 28 лютого включно. Серед них – 124,5 тис. виплат на дітей.

«Ця програма досягла мети – підтримала українців у складний період. Допомогою скористалися 14,4 млн громадян. Близько 60% коштів українці витратили на комунальні послуги. Також купували ліки українського виробництва, підтримували українське книговидавництво, донатили на ЗСУ. Використати кошти можна до кінця 2025 року, зокрема на підтримку армії», – зазначила перший віцепрем'єр-міністр України – міністр економіки України Юлія Свириденко.

Заявки приймали до 28 лютого 2025 року. Ті, що подані через Укрпошту, опрацюють до кінця квітня.

НА ЩО МОЖНА ВИТРАТИТИ КОШТИ

На оплату послуг – комунальних, медичних, освіти, транспорт, страхування

тощо. Можна купити книжки та іншу друковану продукцію, ліки, лікарські засоби та медичні вироби українського виробництва, що продаються в торгових точках, зареєстрованих у програмі, – перелік доступний на сайті. Також 1000 грн можна витратити на благодійність або задонатити на ЗСУ.

ЧИ ПОТРІБНО ДЕКЛАРУВАТИ КОШТИ

Кошти, отримані за програмою «Зимова єПідтримка», вважаються доходом і підлягають декларуванню відповідно до чинного законодавства. Подати декларацію необхідно до 31 березня 2025 року. Хто має декларувати і як подати декларацію – читайте на сайті <https://1000.me.gov.ua/#declaration>.

ДОВІДКОВО

Програма «Зимова єПідтримка» ініційована Президентом України Володимиром Зеленським з метою надання соціальної підтримки громадянам у складний зимовий період. Кожен, хто перебував на підконтрольній Україні території і потребував допомоги, міг подати заявку на виплату 1000 гривень для себе та своїх дітей через Дію та банки-партнери або отримати її через Укрпошту.

Проект розроблено Міністерством економіки за участі Мінцифри, Мінсоцполітики. Учасниками проекту є АТ «Укрпошта», технічний адміністратор інформаційної системи, фізичні особи, розрахунковий банк та уповноважені банки.

Джерело: Міністерство економіки України

Мінсоцполітики: понад дві тисячі родин користуються послугою «муніципальна няня»

Станом на початок березня 2025 року 2017 родин отримали послугу «муніципальна няня».

Таким чином 2433 дитини перебувають під наглядом няні, поки батьки чи опікуни працюють, перенавчаються чи вирішують власні питання.

Орієнтовний середньомісячний розмір відшкодування вартості послуги з догляду за дитиною «муніципальна няня» складає 8 тисяч гривень.

Варто зазначити, що минулого року Міністерство соціальної політики України ініціювало розширення категорій дітей, на які поширюється послуга, а саме:

- діти до 3 років внутрішньо переміщених осіб (які не мають тяжких хвороб);

- діти до 6 років, які потребують додаткового догляду (раніше входила категорія дітей з тяжкими хворобами лише віком до 3 років);

- діти до 6 років, у кого один з батьків є особою з інвалідністю I чи II групи (раніше – це діти віком до 3 років);

- діти до 6 років, які проживають на територіях адміністративно-територіальних одиниць, де неможливо забезпечити функціонування закладів дошкільної освіти (наприклад території Запорізької, Донецької, Харківської, Херсонської, Сумської та Чернігівської областей).

Важливою зміною є саме той факт, що право на послугу «муніципальна няня» отримують внутрішньо переміщені особи та особи, які разом із дітьми проживають на територіях, де неможливо забезпечити функціонування закладів дошкільної освіти. Таким чином усуваються бар'єри в доступі батьків до роботи і економічної незалежності, а дітей – до отримання належного догляду і розвитку. Це один з аспектів, передбачених планом Мінсоцполітики в межах виконання Національної стратегії створення безбар'єрного простору в Україні, яку ініціювала перша леді Олена Зеленська.

Джерело: Мінсоцполітики

І попри все – «Життя прекрасне»!

Віктор Першко

Якщо спробувати знайти щось подібне у мереживі соціальних закладів Житомирщини, то вже за невеликий проміжок часу можна буде сказати: «Ні, такого у сфері соціального обслуговування чи так званого соціального захисту населення Житомирщини ніде немає».

А йдеться про унікальні соціальні утворення, які вже давно працюють у Печанівці та Мирополі. Сьогодні це територія Миропільської селищної ради, і мова йтиме про миропільський денний центр «Життя прекрасне» та подібний заклад «Вогонь віри», який вже майже десять років тому започаткований у Печанівці. Точніше, мало б бути так: спочатку у Печанівці виник «Вогонь віри», а трохи згодом, вже у Мирополі, почав діяти денний центр «Життя прекрасне». У Мирополі, до речі, денний центр відвідують діти ще й із двох сіл – Дертки та Колодяжного.

Хто є ініціатором, двигуном і головною рушійною силою, що випромінює благодатну енергію такої незбагненої потужності, якої вистачає на опіку, по суті, двох важливих осередків не просто соціальної турботи чи захисту, а насправді будинків душевної теплоти і затишку? Це **родина Максима та Наталії Харчуків**, у яких нині є більше десятка однокласників, які на суто волонтерських засадах допомагають, сприяють дуже великій роботі,

яка вміщується у таких незвичних для нинішніх часів словах «Життя прекрасне».

До денного центру «Життя прекрасне» упродовж тижня (окрім понеділка) приходять до сотні дітей та підлітків.

Вони гарно організовані, розподілені на три групи, у кожній з яких є свій графік відвідування. Все продумано, раціонально і бездоганно передбачено, і важко навіть уявити, що все це діє і працює лише на основі чистих помислів, благодатної віри та засадничих для центру принципів взаємоповаги, взаєморозуміння та взаємодопомоги. Сюди приходять діти для того, аби цікаво і змістовно проводити вільний час, тут працюють гуртки за інтересами дітей. І тут, зрештою, можна

й поїсти, якщо хтось не встиг чи не зміг цього зробити вдома. Наталія Харчук, яка, власне, й розповіла про роботу денних центрів у Мирополі та Печанівці, зауважила на тому, що не все і не одразу мало такий, майже системний, вигляд, як сьогодні. Спочатку виник «Вогонь віри» у Печанівці, а вже пізніше у Мирополі було започатковано роботу денного центру «Життя прекрасне». Чим же насправді прекрасне життя дітвори, яка приходить сюди відпочити, навчатися і, зрештою, працювати над собою? Насамперед тим, що діти бачать, відчують, переконаються у тому, що гарне спілкування, цікаве і дуже змістовне дозвілля можуть бути не просто таким собі островом чи рідкісним епізодом у житті людини, а стають правилом і постійним супутником у житті людини.

Ми говоримо про денний центр для дітей, а насправді тут допомагають не лише дітям. Допомагають і дорослим. Просто і зрозуміло: трішки подорослішати, щось зрозуміти, щось побачити чи над чимось задуматись. Попри те, що осередок із назвою «Життя прекрасне» має статус денного центру, тут нерідко влаштовують цікаві вечори за участі дорослих. Спілкування, змістовний відпочинок приваблює не лише дітей, бо люди охоче йдуть сюди сім'ями.

Не будемо про історію та етапи становлення денних центрів, які вже не перший рік існують, а точніше – живуть та працюють у Печанівці та Мирополі. Про це варто розповісти в окремому матеріалі чи репортажі, як-то кажуть, із місця події. Однак, аби завбачити певні запитання, зазначимо, що в основі діяльності денних центрів лежить подвижницька робота сім'ї Харчуків. Так, у них багато друзів, ще більше контактів, які за певних обставин перетворюються на можливості, на потенціал і на ресурс. Так, вони освоїли прак-

тику звернення за допомогою у вигляді грантів, які періодично виділяються для потреб тих людей, сімей, що мають проблеми, які потребують хоча б невеликої, хоча б епізодичної, але конкретної і дієвої допомоги. Для тих, хто хоча б раз намагався написати, сформулювати, змістовно окреслити проект грантівської допомоги, зрозуміло, якої системної праці, турботи та клопоту вимагає кожен грант, кожна благодійна акція або ж навіть вчинок окремої небагатої до ближнього людини. Тому без перебільшення діяльність денних центрів у Мирополі та Печанівці можна назвати подвижницькою. Водночас вона має неабиякий генеруючий вплив на поширення чеснот і засад справедливості, поваги та взаємоповаги між людьми.

Погодьтеся, у сучасному світі із надмірними спалахами жорстокості, цинізму та неправди такі осередки соціальної гармонії, потягу до християнської досконалості справді достойні уваги і поваги. І обов'язково – вдячності.

«Етновир на Виспі»-2025: підготовка вже стартувала!

Віктор Радчук

Здавалося б, не так вже й давно, всього лише вісім місяців тому, новина про щойно заснований у Романові фестиваль «Етновир на Виспі» отримала потужний резонанс у масштабах всієї Житомирщини, і тоді ж організатори фестивалю дали слово провести вже другий фест на Виспі трохи по-іншому.

І ось тепер, у березні 2025-го, настає час згадати про обіцяне, про другу спробу «Етновиру на Виспі», і розпочати підготовку до його нового «пришестя». Власне кажучи, робота стосовно розвитку фестивалю «Етновир на Виспі» не припинялась вже із кінця 2024 року. Відтепер фестиваль, який

стає і впевнено набуває статусу візитівки Романова, має дещо конкретніше змістовне навантаження, яке безумовно додасть йому популярності і куди потужнішого потоку гостей. Як у вигляді делегацій від громад Житомирщини, так і звичайних жителів нашої області (а тим паче – із інших областей України).

Тобто йдеться про досконалість, зрілість фестивалю, який стає ледь не наймасштабнішою подією культурного життя Романівської громади.

Вже відомо, що серцевиною «Етновиру на Виспі» у липні 2025 року стане святкове дійство «Ми різні, але – ми рідні», яке збере у Романові представників національно-культурних товариств Житомирщини. Звісно, про участь конкретних колективів і делегацій, які презентуватимуть свою культурно-національну окремішність, поки що не йдеться, бо уточнення потенційних учасників цьогорічного «Етновиру на Виспі» будуть

відбуватися не раніше травня, а то й навіть на початку червня поточного року. Проте організатори фесту у Романові вже сьогодні передбачають облаштування у певних локаціях фестивальної програми етнічних двориків, а традиційна гастрономічна складова фестивалю «Ярмарка щедрості» у цьому році має шанси бути доповненою, урізноманітненою і збагаченою витворами і кулінарними шедеврами від національних кухонь представлених на фестивалі національно-культурних товариств.

Слід зауважити, що організатори фестивалю прагнуть вдосконалити не лише його змістовну частину, але й підсилити його фінансову потужність у вигляді коштів грантової підтримки чи благодійних надходжень та пожертв. Зовсім нещодавно, 21 березня 2025 року, «Етновир на Виспі» був учасником конкурсної презентації багатьох фестивальных програм із усіх куточків України. Про детальний процес презентації у ході проекту Digital Lab ми розповідали не будемо, однак те, що з-поміж 270 фестивальных

проектів члени конкурсного журі обрало 28 фіналістів, засвідчує визнання і навіть жорсткість, які були застосовані для оцінки усіх фестивальных пропозицій. Уявіть собі, «Етновир на Виспі» потрапив у число тих 28-ми проектів-фіналістів, а на вирішальному етапі п'ятигодинної презентації фест із Романова отримав високе ТРЕТЄ місце. Це – безумовний успіх, чи, точніше, визнання того, що фестивальний проект «Етновир на Виспі» має потенціал, який необхідно творчо і системно розвивати. Адже ще раз нагадаємо, що подібні фести спроможні бути найкращим витвором чи навіть квінтесенцією власне ідентич-

ності Романівської громади. У цьому ж напрямі «Етновир на Виспі» спроможний стати потужним туристичним магнітом Романівської селищної ради, а потім (якщо працювати у цьому ж руслі системно та наполегливо) і туристичним магнітом обласного масштабу. Це, так би мовити, на перспективу 3-5-ти років. Але добре вже те, що яскравий почин минулорічного літа у Романові прагнуть розвивати, примножувати і вдосконалювати. Як не крути, але це оптимістичний прояв, який спонукає до роботи, до пошуку нового і кращого. Ну, і звісно ж, – до ПЕРЕМОГИ!

Із «полісянами» грали на рівних, а «Квару» подолали із «сухим» результатом

Віктор Єрофєєв

Минулий тиждень був насичений подіями футбольного життя, і в Україні (попри військові загострєння та драматично складні бомбардувальні ночі) велика увага приділялася футболу.

У Житомирській області така увага також була присутньою, однак до подій міжнародного рангу та матчів за участі національної збірної України додавалися не менш цікаві новини місцевого футбольного життя. Наших читачів насамперед можуть привабити дві гри за участі романівського FC «VIVAD», які минулорічні чемпіони Житомирщини провели 20 і 23 березня 2025 року.

Насамперед про гру FC «VIVAD» із футболістами молодіжного складу житомирського «Полісся», яких часто іменують як команду U-19. Вона проходила на полі «Спартак Арени», де «полісяни» дуже часто тренуються і проводять так звані контрольні ігри. «Вівадівцям» цей стадіон також добре знайомий, адже якраз тут і якраз у березні 2025 року тривають усі матчі турніру пам'яті відомого житомирського тренера Миколи Сосюри.

Із самого початку гри між командою «VIVAD» та футболістами з U-19 з'ясувалося, що функціональна підготовка юнаків-«полісян» має кращі кондиції, аніж фізичний стан низки гравців із Романова. Зрештою, щоденні дворазові тренування мають абсолютну перевагу над впливом на стан футболістів, і футболістам-аматорам, які тренуються у післяробочий час або ж

під час вихідних, очевидно важко тягатися із дублерами справжніх професіоналів. Але натомість у гравців FC «VIVAD» є інші переваги, яких поки що не мають 19-річні хлопці-«полісяни». Це досвід, це рівень психологічної стійкості кількох ветеранів-«вівадівців», які на своєму футбольному віку бачили всьлякого. Ось чому гра, яка мала тренувальний характер, вже за п'ять-вісім хвилин після її старту набула стану певної рівноваги сил, коли жоден із суперників не мав остаточної чи відчутної переваги бодай у одному із компонентів гри. Так, «Полісся» значно швидше переходило до атаквальних дій, однак «вівадівці» доволі

вправно, організовано і дисципліновано оборонялися, демонструючи гарну (для початку весни) взаємодію. Спалахів пожеж в оборонних порядках обох команд практично не було. Єдиний гол у матчі був забитий командою U-19 вже у другому таймі внаслідок промаху оборонця романівського клубу. Втім, результат 1:0 можна вважати закономірним і позитивним. Щонайменше – для FC «VIVAD», який продовжує набувати оптимальних фізичних та ігрових кондицій більшістю своїх гравців.

Щодо негативних підсумків тієї тренувальної гри, то впадає у вічі дуже жорсткий характер боротьби на футбольному май-

данчику, яку запропонували суперникам футболісти U-19. Складається враження, що футбол у виконанні молодіжних «полісян» – це гра на межі фолу, коли травма суперника є рядовим і доволі буденним явищем. Якщо це так, тоді за наш професійний футбол треба справді і неабияк хвилюватися.

А вже за два дні, 23 березня, футболісти FC «VIVAD» вийшли на черговий матч турніру пам'яті Миколи Сосюри, який проходить за участі семи колективів з Житомира, Романова, Андрушівки, Березівки. Романівський клуб як чемпіон Житомирщини і неодноразовий переможець турніру пам'яті М. П. Сосюри і у цьому році не дав жодного шансу кожному із суперників, з яким вже зустрічався. Особливістю гри 23 березня 2025 року стало те, що і «VIVAD», і «КВАРА» до цього дня нікому не поступалися і, таким чином, не відчули гіркоти поразок. Питання «хто – кого?» існувало із самого початку поединку і тривало до того часу, доки чемпіон Житомирщини не забив «КВАРІ» два голи. Потім «вівадівці» забивали ще один м'яч у ворота суперника, чим, власне, й поставили крапку у підсумковому результаті поединку. Власне кажучи, тепер FC «VIVAD» є одноособовим лідером турніру пам'яті Миколи Сосюри, і вже сьогодні наших футболістів можна привітати із першою значною перемогою футбольної весни 2025 року. Втім, для «VIVAD» все лише розпочинається. За місяць романівський колектив відновлює ігри чемпіонату України серед аматорів, а вже на фініші квітня стартуватиме офіційний футбольний сезон серед футбольних команд Житомирської області. Про те, хто із суперників буде грати у найсильнішій лізі обласного чемпіонату, нам стане відомо вже після 5 квітня 2025 року, коли минає термін подачі заявок від команд на участь у чемпіонаті Житомирщини.

Порядок і благоустрій – не що інше, як жити по-людськи

Наталка Рисіч

Неймовірно стрімко проминає перший весняний місяць 2025 року.

Весна цьогоріч прийшла рано, і хоча температурні гойдалки упродовж березня мали традиційний вигляд, все ж таки снігового покриву у березні 2025-го (як і торік) вже не було. Зазвичай, як тільки поверхня землі очищена від снігу, настає пора весняного прибирання. Місячники чистоти та благоустрою, декади з прибирання, «чисті» четверги і традиційні суботники ставали тими формами роботи, які мали служити весняному прибиранню та наведенню хоча б елементарного порядку і чистоти довкілля. Зазвичай орієнтиром, коли прибирання мали бути в основному завершені, ставали великодні свята, напередодні яких прибирання та всілякі акції з наведення хоча б побутового порядку ставали масовішими, повсюдними і традиційними.

У цьому році певних кампаній, акцій із гучними закличками щодо прибирання довкілля ми не чуємо. Великодні свята припадають на початок третньої де-

кади квітня, тож до цієї пори у селах, селищах і містах має бути наведений належний санітарний порядок.

Що означає порядок і благоустрій і які стандарти для цього запроваджені? Сказати чи відповісти вичерпно важко. Однак кожен господар приватного будинку чи садиби знає, що торішні листя із гіллям від дерев та кущів напередодні великодних свят має бути прибраним. Як, власне, й вся територія навколо приватних будинків чи садиб. Однозначно разом із прибудинковою територією, яку іноді вважають нічєю і начебто безхазною. Втім, як тільки

виникає питання стосовно місця відвантаження будівельних матеріалів (піску, щебеню, цегли і т. п.), так нічийна територія досить швидко і однозначно просто вертеться на місце тимчасового зберігання, складування і т. п. Іноді трапляється, що тимчасовість обчислюється місяцями, а то й роками. Тоді згідно з правилами із благоустрою будівельні матеріали (тим паче – будівельне сміття) треба прибрати у найкоротший час. Тобто упродовж одного – двох тижнів.

Приблизно такий же підхід до весняного прибирання має бути і у місцевої влади. Комунальні

підприємства, які зайняті вивезенням та прибиранням сміття, взагалі мають виконувати свої посадові обов'язки без огляду на весняні толоки, суботники чи великодні приготування. Але не секрет, що весна – все ж таки для комунальників найгарячіша пора у питаннях прибирання, озеленення, впорядкування громадських місць і територій. Так само відповідально до прибирання закріплених територій мають підійти керівники установ та організацій, яким якраз і бажано організувати певні колективи на колісць поширену весняну толоку, для прибирання, впорядкування і навіть озеленення відповідної території. Особлива увага питанням благоустрою має бути у сільській місцевості, де території навколо приватних будинків чи садиб мають достатньо великі площі, а прибирання та наведення порядку вздовж сільської вулиці потребують значних сил чи затрат. А якщо взяти до уваги той факт, що у багатьох сільських будинках ніхто не живе, то питання про благоустрій на селі набуває дуже проблемного вигляду. Те ж саме стосується і будинків, в яких живуть самотні пенсіонери, які зі зрозумілих причин також не можуть долучитися до процесів весняного прибирання. Поки що

певних уніфікованих підходів до процесів весняного прибирання у селах ніхто не придумав. Звісно ж, найбільша відповідальність за благоустрій та санітарний порядок у селах лежить на голові старостинського округу. Сільські старости нині мають великий об'єм відповідальності, хоча матеріального ресурсу для забезпечення хоча б задовільного стану сільського благоустрою у них немає. У цьому – найголовніша проблема. Тому у сільській місцевості питання прибирання та благоустрою вирішуються суто варіативно. Або, як кажуть, як прийдеться. Десь треба просити підмоги у керівництва громади. Іноді варто шукати підтримки у підприємців, родичів сільських жителів, які живуть у місті, і т. п. Найпершим чином солідарний метод впорядкування сільської території застосовується під час традиційного весняного прибирання на сільських кладовищах. Тут також є свої традиції, неписані правила, які мають певний потенціал і можуть сприяти весняному благоустрою. Проте прибирання та благоустрій сьогодні мають бути ледь не головним гаслом кожної людини, яка вважає себе цивілізованою особистістю і хоче та прагне жити суто по-людськи.

Прості поради, як уберегти здоров'я ротової порожнини від хвороб і травм

Здоров'я зубів та ясен тісно пов'язане із загальним станом здоров'я, а проблеми з ротовою порожниною, спричинені хворобами чи травмами, впливають не тільки на фізичний стан, а й на якість життя.

Через біль і дискомфорт стає важче їсти, знижується увага. Хвороби ротової порожнини можуть призвести до пропусків занять у школі або роботи чи навіть до соціальної ізоляції. А витрати на лікування можуть суттєво позначитися на бюджеті родини.

Нагадуємо про важливість догляду за зубами та яснами.

Про зв'язок між здоров'ям ротової порожнини та інших органів

Більшість захворювань ротової порожнини мають спільні модифіковані фактори ризику з такими провідними неінфекційними захворюваннями (НІЗ), як діабет, серцево-судинні захворювання, онкологічні захворювання, хронічні респіраторні захворювання та психічні розлади. До таких факторів ризику належать:

- вживання тютюну;
 - споживання алкоголю;
 - нездорове харчування з високим вмістом вільних цукрів.
- Хвороби ротової порожнини збільшують ризик виникнення

20 березня – Всесвітній день здоров'я ротової порожнини

інших хвороб. Дослідження показують, що запальне захворювання ясен (гінгівіт) і його ускладнення (пародонтит) можуть сприяти таким захворюванням:

- захворювання шлунково-кишкового тракту;
- серцево-судинні захворювання;
- інсульт;
- ендокардит (інфекція внутрішньої оболонки серця);
- пневмонія;
- ускладнення вагітності, такі як передчасні пологи та низька вага при народженні.

І, навпаки, деякі стани здоров'я можуть негативно впливати на ваші зуби та ясна, зокрема:

- цукровий діабет;
- остеопороз;
- ВІЛ/СНІД;
- хвороба Альцгеймера.

Діабет, наприклад, сприяє розвитку та прогресуванню па-

родонтиту, важкого запального захворювання ясен, яке може призвести до втрати зубів. Також існує причинно-наслідковий зв'язок між високим споживанням цукру та розвитком діабету, ожиріння та карієсу.

Травмування зубів та ротової порожнини

Не слід забувати про травматичні ризики для здоров'я ротової порожнини. Видів таких травм існує чимало, серед них:

- сколи або тріщини зубів;
 - вивихи або вибиття зубів;
 - порізи (розриви) м'яких тканин (ясен, язика, губ або навколишніх тканин);
 - перелом або вивих щелепи.
- Найпоширеніші причини травм ротової порожнини:**
- падіння;
 - дорожньо-транспортні при-

- травми, пов'язані зі спортом;
- бійки.

Фактори ризику травмування включають:

- заняття контактними видами спорту;
 - прикус, коли верхні зуби стирчать над нижніми;
 - глибокий карієс;
 - пірсинг губ та язика;
 - вік до 20 років (травми зубів найчастіше трапляються у дітей та підлітків).
- Як зменшити ризик травмування зубів:**
- використовуйте захисну капу під час занять контактними видами спорту;
 - обов'язково використовуйте мотошоломи під час поїздки на електросамокатах, скутерах, мотоциклах, велосипедах тощо;
 - не використовуйте зуби як

- знаряддя (наприклад для відривання ярликів з одягу);
- пристібайтеся паском безпеки в автомобілі.

Прості правила для здоров'я зубів та ясен

Зберігати зуби та ясна завжди зовсім нескладно. Треба просто дотримуватися таких правил:

- 1 Чистьте зуби двічі на день по дві хвилини за раз. Язик чистьте теж.
- 2 Міжзубні проміжки очищайте зубною ниткою або йоржиками.
- 3 Споживайте менше цукру, особливо солодких напоїв і перекусів. Споліскуйте рот водою після солодкого.
- 4 Не вживайте тютюну та алкоголю.
- 5 Змінюйте зубну щітку раз на 3–4 місяці або коли щетина зношується.

Також регулярно відвідуйте стоматолога – хоча б раз на пів року. Лікар огляне стан ваших зубів і ясен та допоможе скоригувати гігієну ротової порожнини під ваші індивідуальні потреби, наприклад порадить частіше проводити чистку, полоскати рот тощо. А якщо ви маєте схильність до хвороб ясен через інші захворювання чи стани (наприклад діабет), стоматолог може порадити частіше приходити на профілактичні огляди.

Джерело: Центр громадського здоров'я МОЗ України

Ендометріоз – це не «просто менструальний біль», а прихована загроза жіночому здоров'ю

10% жінок репродуктивного віку в усьому світі потерпають від ендометріозу, за оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Попри поширеність цього гінекологічного захворювання, його симптоми часто ігноруються або сприймаються як звичайний менструальний біль. Саме тому важливо регулярно проходити профілактичні гінекологічні огляди.

Ендометріоз вражає мільйони жінок у всьому світі, але часто залишається не діагностованим протягом років. Ця хронічна хвороба виникає, коли клітини, подібні до ендометрію, який вистилає внутрішню поверхню матки, починають розростатися за її межами. Найчастіше вражаються яєчники, фалопієві труби, кишківник та інші органи малого таза. Це може спричинити запалення, утворення рубців і спайок, що викликає біль та інші ускладнення.

ЕНДОМЕТРІОЗ – ЦЕ НЕ ПРОСТО НЕПРИЄМНО, А Й НЕБЕЗПЕЧНО

Жінки з ендометріозом мають учетверо більший ризик розвитку раку яєчників порівняно з жінками, які не мають цієї хвороби. Також ендометріоз може знизити якість життя через виснажливий біль, втому, депресію, тривогу та безпліддя. Болісний секс через ендометріоз може призвести до переривання або уникнення статевого акту

і вплинути на сексуальне здоров'я жінок, які на нього хворіють, та їхніх партнерів.

СИМПТОМИ ЕНДОМЕТРІОЗУ

Основним проявом ендометріозу є тазовий біль, особливо під час менструації. Однак захворювання має широкий спектр симптомів, які можуть змінюватися залежно від локалізації вогнищ і стадії розвитку.

Найбільш поширені симптоми:

- болючі менструації (дисменорея) – сильні спазми, що можуть віддавати в попереk і нижню частину живота;
- хронічний тазовий біль – не пов'язаний з менструацією;
- дискомфорт або біль під час статевого акту (диспареунія);
- біль під час сечовипускання або дефекації, особливо в період менструації;

- рясні або нерегулярні менструації;
- проблеми із зачаттям.

«Інколи у жінок першою ознакою ендометріозу можуть бути труднощі з зачаттям чи вагітністю. Вони не відчують болю, але безпліддя приводить їх до лікаря, який зрештою діагностує ендометріоз як причину, через яку вони не могли зачати або виносити дитину» – зауважує заступник генерального директора Центру громадського здоров'я, лікар-акушер-гінеколог вищої категорії, кандидат медичних наук Олександр Юрченко.

ЧОМУ ВАЖЛИВІ ПРОФІЛАКТИЧНІ ГІНЕКОЛОГІЧНІ ОГЛЯДИ

У деяких жінок ендометріоз може перебігати безсимптомно, що ускладнює його виявлення без спеціальних обстежень, а

симптоми, коли вони є, – мінливі й нестійкі, тому багато жінок тривалий час не отримують правильного діагнозу. Регулярні гінекологічні огляди допомагають виявити підозрілі ознаки захворювання на ранніх стадіях.

Лікар може запідозрити ендометріоз на основі симптомів, історії хвороби та фізикального обстеження. Додатково можуть бути призначені УЗД або МРТ для детальнішого обстеження стану органів малого таза. У деяких випадках для остаточного підтвердження діагнозу використовується лапароскопія.

ЛІКУВАННЯ ЕНДОМЕТРІОЗУ

Універсальних препаратів, які повністю виліковують ендометріоз, нині не існує, тому лікування потребує комплексного підходу і залежить від локалізації та стадії захворювання. У більшості випадків застосовується симптоматичне лікування, а також гормональна терапія. Крім того, може бути розглянуто оперативне лікування.

Точна причина ендометріозу невідома. Існує низка теорій, але жодна з них не доведена. Через цю загадковість хвороби особливо важливо підвищувати обізнаність про ендометріоз для своєчасної діагностики та ефективного лікування. Розуміння симптомів та доступних методів терапії може значно поліпшити якість життя жінок, які страждають на це захворювання.

Джерело:

Центр громадського здоров'я МОЗ України

Гороскоп на тиждень 26 березня - 1 квітня

ОВЕН
Цього тижня ви відчуєте приплив сил і ясність у думках, що допоможе рухатися вперед із упевненістю. Розпочніть нові проекти.

ТЕЛЕЦЬ
Увага буде зосереджена на дружбі, колективах та творчих ініціативах. Особливо важливо слухати свою інтуїцію.

БЛИЗНЮКИ
Цей період вдалий для завершення довгострокових проектів та зміцнення своїх позицій. В особистому житті можливі нові знайомства.

РАК
Тиждень подає можливості для кар'єрного зростання та зміцнення своїх амбіцій. Дозвольте своєму серцю керувати вами.

ЛЕВ
Можливо, ви знайдете себе у нових проєктах, пов'язаних із навчанням чи викладанням. Знайдіть час, щоб обміркувати, чого ви хочете досягти.

ДІВА
Увага цього тижня буде зосереджена на фінансах та взаєминах. Це час, щоб взяти під контроль матеріальну сферу.

ТЕРЕЗИ
Увага зосереджена на стосунках. Сонячне затемнення може ініціювати зміни в особистому житті, пропонує вам нові перспективи.

СКОРПІОН
Це період для глибоких роздумів та усвідомлення того, що потрібно змінити у собі для подальшого зростання. Ваша інтуїція буде на висоті.

СТРЕЛЕЦЬ
Період натхнення та прагнення нових знань. Гарна можливість почати працювати над внутрішнім світом – дослухайтеся до підсвідомості.

КОЗОРІГ
Домашні справи та сім'я вимагатимуть уваги. Задумайтеся про те, як створити комфорт та стабільність у своєму оточенні.

ВОДОЛІЙ
Тиждень надасть шанс зміцнити свої зв'язки з оточуючими, принесе моменти роздумів та переорієнтації. Актуальна тема фінансів.

РИБИ
Прекрасний час для повернення до своїх витоків та глибоких почуттів. Сонячне затемнення наголошує на фінансах.

Джерело: TCH

Смачного!

Тефтелі в томатному соусі в духовці

Інгредієнти: 500 г свинячого фаршу або свинини, 100 г рису, 2 ст. л. олії для смаження, 2 ст. л. томатної пасти, 1 ч. л. цукру, 250 мл гарячої води, 1 цибулина, сіль та перець до смаку.

• 100 г рису промийте, викладіть в каструлю та залийте чистою холодною водою так, щоб вона повністю покрила рис. Доведіть воду до кипіння, зменште вогонь та варіть рис 5-7 хв на маленькому вогні. Потім відкиньте крупу на друшляк, злийте воду та трішки охолодіть.

• Цибулину почистьте, наріжте дрібними кубиками та обсмажте з 1 ст. л. олії 5-7 хв або до золотавості. Додайте цибулю до рису.

• Додайте до рису також 500 г свинячого фаршу, сіль та перець до смаку та перемішайте. Вологими руками сформуєте кульки, приблизно по 60 г кожна та викладіть їх в змащену олією форму для запікання.

• В окремій ємності змішайте 2 ст. л. томатної пасти з 250 мл гарячої води, посоліть до смаку,

додайте 1 ч. л. цукру. Залийте отриманим соусом тефтелі.

• Форму накрийте фольгою та запікайте тефтели у розігрітій до 180 градусів духовці 40-45 хв.

Кабачкові вафлі

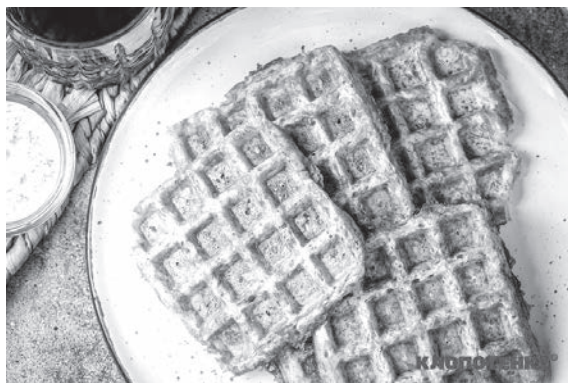
Інгредієнти: 1 кабачок (300 г), ½ ч. л. солі, 15 г цибулі, 50 г сиру, 1 яйце, 1 ч. л. олії, 4 ст. л. борошна з гіркою, ½ ч. л. розпушувача.

• Нагрійте на дрібну тертку 1 середній кабачок, щоб вийшло 300 г. Додайте ½ ч. л. солі, перемішайте. Почекайте, поки кабачок пустить сік. Відкиньте його на сито та віджміть зайву рідину.

• Потріть на дрібну тертку 15 г цибулі та 50 г сиру, додайте до кабачка. Далі додайте 1 яйце та добре перемішайте.

• Додайте до тіста 1 ч. л. олії, 4 ст. л. борошна з гіркою та ½ ч. л. розпушувача. Добре вимішайте тісто.

• Добре розігрійте вафельницю та змастіть поверхню олією за допомогою кондитерської кісточки.

Викладіть на обидві половинки по 1-1,5 ст. л. тіста та смажте вафлі протягом 10-15 хвилин.

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Блакитний килим у квітнику: секрети вирощування незабудок

Він здатний зробити особливою навіть скромну клумбу.

Садівники в гонитві за новими сортами рослин часом забувають про ті приголомшливі квіти, які вирощували ще наші бабусі. Чарівність цих представників флори полягає в найчистіших відтінках блакитного (і не тільки), а також у великій кількості дрібних квіточок. Це незабудки! За гарного догляду рослина може покрити блакитним килимом значні площі квітника, вигідно відтінивши вищі квіти, створивши практично з нічого вишукану композицію.

Якщо вам близька ніжність і крихітність незабудок, саме час їх сіяти. У вирощуванні розсади цих квітів є деякі тонкощі:

- у ящик для розсади потрібно помістити дренаж, наприклад керамзит;
- грунт підійде звичайний, для квітів;
- насіння не можна загли-

блювати або, чого доброго, закопувати, посів тільки поверхневий;

- для пророщування потрібен парниковий ефект (накрити плівкою, провітрювати щодня) і температура близько 20 градусів;

- сходять незабудки довго, треба терпіти;

- розсаду, що підросла, доведеться пікірувати в окремі стаканчики з торф'яним ґрунтом – незабудка добре переносить цю процедуру;

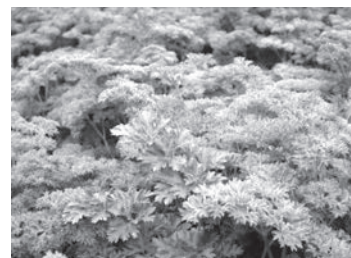
- у сад квіти можна пересаджувати на початку травня, а якщо погода дозволить – і наприкінці квітня.

Неправильно буде сказати, що незабудка – абсолютно невибаглива квітка. Вона любить пухкий і родючий ґрунт, півтінь або тінь (у такому місці рослини цвістимуть максимально довго). Незабудка подякує за підживлення органікою протягом літнього сезону і регулярний полив (але не заливати, все має бути строго в міру). З кількох видів квітки найбільш популярна у садівників лісова незабудка. Її квітки бувають не тільки блакитними, але також білими і ніжно-рожевими.

Рослина є дворічником і порадує ще й наступного року. Зимувати незабудка переносить стійко без додаткового укриття.

Місця на городі, де петрушка не росте: де посадити, щоб не жовтіла та була ароматною

Куди не варто сіяти петрушку

Не рекомендується сіяти петрушку на відкритих сонячних ділянках.

Ідеальний варіант для неї – легке притінення. Петрушка не дуже полюбляє прями сонячні промені, віддаючи перевагу півтіні. До того ж вона не любить спеку. А ґрунт на відкритих сонцю грядках буде сильно нагріватися, в результаті петрушка виросте кволенька, суха, не така соковита і насичено-зелена. Але врахуйте, що повна тінь для неї теж не найкраще місце. В тіні вона буде рідкою.

Не варто садити петрушку в низьких місцях, де регулярно стоїть вода. Петрушка не любить перезволожені ґрунти й застій вологи. Коріння починає підгнивати, листя жовтіє, зелень втрачає свій смак і аромат. Звісно, без води петрушка не обійдеться, поливати її треба, щоб листя було соковите й ароматне. Але садити в низинку – не варіант. Тим більше якщо ви сієте пе-

трушку ранньою весною, коли ґрунт ще як належить не просох від снігу. Хорошою ідеєю є посадити петрушку на високу грядку, регулярно поливати, і ви завжди отримаєте густу, соковиту й ароматну зелень.

Петрушка не любить надміру добрив. Тому не варто її висаджувати туди, куди ви в процесі перекопування бухнули багато гною, мінеральних добрив. Компост внесли, і їй буде цілком достатньо.

Петрушка дуже любить пухкі ґрунти і зовсім погано росте у важкому та глинистому ґрунті. Внести компост перед посадкою – найкраще рішення. У важкому ґрунті вона зовсім не росте, густих кущиків не дочекається. До того ж в такому ґрунті часто застоюється вода, що може призвести до загибелі петрушки взагалі. Тому перед посадкою завжди намагайтеся вносити компост, пісок або перепріду тирсу.

А ще петрушку не варто садити після моркви, кропу, кмину і поруч з ними. У них спільні недоброзичливці – шкідники. Якщо не хочете, щоб після ураження однієї культури моментально пішло ураження й іншої, розносьте їх по різних грядках. Петрушку краще посадити біля полуниці, перців, огірків, помідорів, листового салату, гороху.

Джерело: Ukr.Media

26 березня середа	27 березня четвер	28 березня п'ятниця	29 березня субота	30 березня неділя	31 березня понеділок	1 квітня вівторок
0° + 13°	+ 5° + 13°	+ 4° + 14°	+ 5° + 14°	+ 8° + 15°	+ 9° + 17°	+ 9° + 17°
741 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	734 ТИСК, ММ	732 ТИСК, ММ	737 ТИСК, ММ	739 ТИСК, ММ

26 БЕРЕЗНЯ
ВІДСВЯТКУВАЛА СВІЙ ЮВІЛЕЙНИЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ,
ЛЕЩЕНКО ЛЮДМИЛА ВАСИЛІВНА,
ПРИВАТНИЙ ПІДПРИЄМЕЦЬ СЕЛИЩА РОМАНІВ

ХАЙ БУДЕ ДЕНЬ НАЙКРАЩИМ У ЖИТТІ,
СКЛАДЕТЬСЯ ВСЕ ЗА ЗОРЯМИ, ЯК ТРЕБА,
І НА ЖИТТЄВІЙ СТРИНЬТЬСЯ ПУТІ
ЛИШ СЯЙВО СОНЦЯ Й ГОЛУБОГО НЕБА!

ЩОБ БУЛО СВІТЛА ВДОСТАЛЬ І ТЕПЛА,
ЩОБ СЕРЦЕ ЗІГРІВАЛОСЯ В НАДІІ.
А НА КРИЛІ ВЕСНЯНОГО ВЕСЛА
ЗБУВАЛИСЯ ВСІ ЗАПОВІТНІ МРІІ!

27 БЕРЕЗНЯ
ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВІДЗНАЧИВ,
РУДНІЦЬКИЙ ЛЕОНІД ЛЮДВИКОВИЧ,
ДИРЕКТОР ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

ХАЙ В ЦЮ МИТЬ ТА КОЖЕН ДЕНЬ
БУДЕ ЩАСТЯ ПОРУЧ З ВАМИ,
ХАЙ ЛЮБОВ НЕ ОМИНЕ,
ІДЕ ДО ВАС ВСІМА ШЛЯХАМИ,
БУДЕ СВІТЛО У ДУШІ,
В ПРАЦІ БУДЕ ХАЙ НАСНАГА,
ХАЙ В РОДИНІ БУДЕ МИР,
НІЖНІСТЬ, ЛАСКА ТА ПОВАГА!

28 БЕРЕЗНЯ
ЮВІЛЕЙНИЙ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ВІДЗНАЧАЄ
ВETERAN ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ,
БІЛІНЕЦЬ ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ!

СЬОГОДНІ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ У ВАС.
ХАЙ ЩАСТЯ, НАЧЕ СОНЦЕ, ЗАІСКРИТЬСЯ,
ВСЕ СКАЗАНО ХАЙ БУДЕ В ДОБРИЙ ЧАС,
ХАЙ РАДІСТЬ ВАМ НЕБАЧЕНА НАСНИТЬСЯ!

ХАЙ ДОВГИМ І ЩАСЛИВИМ БУДЕ ВІК,
ХАЙ РАЙДУГА БАРВИСТО ВАС ЧАРУЄ.
ВИ З ГАРНОЮ ДУШЕЮ ЧОЛОВІК,
ЗА ЦЕ ЖИТТЯ ВАС ЩЕДРО ОБДАРУЄ!

РЕКЛАМА

КУРСИ ВОДІІВ
ВІД ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

Категорії, які можна відкрити
A1, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хоршів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-946-49-66
Бердичів	097-466-91-50

**КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА
ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ**

380678794357

380679759461

380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні
та каналізаційні, дашки до них

БУДМАТЕРІАЛИ

ДОШКА ПОЛА, БРУС
ВАГОНКА, РЕЙКА МОНТАЖНА

ВСЕ
НАЙКРАЩЕ
У НАС

Тел.: (097) 74-55-459
(096) 909-34-59

ТОРФОБРИКЕТ

5000 грн/тонна

+38(067) 364-56-17
МОЖЛИВА ДОСТАВКА

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК
УБД, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я ДАВИДЕНКА
ДМИТРА МИКОЛАЙОВИЧА, ВВАЖАТИ
НЕДІЙСНИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

**НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН**

**Відділ реклами:
067 412-89-81**

Цікаві факти про весну

- Весна офіційно починається у день весняного рівнодення (20 або 21 березня у Північній півкулі), коли день і ніч тривають однаково довго.
- У регіонах із холодним кліматом весняне танення може призводити до паводків через надмірну кількість талої води.
- Молоде листя дерев має світліший та яскравіший відтінок зеленого, ніж літнє через високий вміст хлорофілу та швидкий ріст клітин.
- Хоча повітря ще прохолодне, ультрафіолетове випромінювання навесні вже достатньо сильне, щоб викликати опіки шкіри.
- Весняна міграція птахів обумовлена довжиною дня, а не температурою – довгий день сигналізує про початок гніздування.
- Зайці-біляки навесні линяють і змінюють своє біле зимове хутро на буре, щоб краще маскуватися.
- Крокуси та підсніжники можуть закривати пелюстки у прохолодну погоду, щоб захистити пилок від холоду.
- Сонячне світло стимулює вироблення серотоніну – гормону щастя, що робить людей більш енергійними та оптимістичними.
- Організм переходить на більш активний режим роботи, що часто знижує потребу у важкій їжі, характерній для зими.
- Хоча весна вважається періодом підйому енергії, через зміну біоритмів багато людей відчувають слабкість та сонливість.
- За статистикою, пік народжуваності припадає на весняні місяці, що пов'язано із зачаттям улітку та ранньої осені.
- У багатьох народів саме весна, а не зима вважалася початком нового року, оскільки природа відроджується після холодного періоду.
- Довпі дні впливають на рівень мелатоніну, через що у деяких людей виникають проблеми із засинанням.
- У цей період у повітрі з'являється велика кількість пилку, що викликає сезонну алергію у багатьох людей.
- У багатьох культурах весняний дощ сприймався як благословення, що приносить хороший урожай.
- Весна на інших планетах може тривати роками. Наприклад, весна на Марсі триває близько 7 земних місяців, а на Урані – 21 рік.
- Саме в цю пору року більшість видів метеликів виходять із лялечок і починають свій життєвий цикл.
- Через різке потепління та підвищену вологість весняні грози можуть бути сильнішими, ніж літні.
- Навесні Місяць може мати більший вигляд через атмосферні ефекти, що створюють ілюзію його збільшення.

Джерело: faktypro.com.ua

**ПРАВОВА
ДОПОМОГА
ПОРУЧ**

(0 800 213 103)

телефонуйте до контакт-центру
системи з надання безоплатної
правової допомоги

26 березня 2025 р.
№ 6 (287)

Газета є членом
Всесвітньої газетної
Асоціації

Ідентифікатор медіа R30-02941.

Видавець – ПП "Медіа Ресурс";
адреса: 10014, м. Житомир,
вул. Рильського, 9, каб. 407

Адреса редакції: м. Житомир,
вул. Рильського, 9, 4й пов., каб. 407

Тел.: (0412) 418-189

Директор:
Олександр Васильковський,
тел.: 0 (67) 510-50-75
alex.vasylkovskiy@gmail.com

Головний редактор:
Ольга Сідлецька,
тел.: 0 (97) 470-60-17

Рекламний відділ:
Людмила Павлюк
тел.: 0 (67) 412-89-81

Редакція не несе
відповідальності за зміст
реklamних матеріалів.
Редакція може не
поділяти думку авторів
матеріалів. Передрук
матеріалів видання
повинен бути узгодже-
ний з редакцією.

Віддруковано
в друкарні «Від і До»,
м. Чернівці, вул. Заводська, 37-В.
Тел.: (050) 3763347.

Зам. наклад: 5000 прим.
Замовлення №

Частина тиражу
розповсюджується
безкоштовно.

9 786177 234110